

2025 Jaarverslag Mossenwerkgroep

Inleiding

Ook in 2025 heeft de Mossenwerkgroep zich weer ingespannen om de mosflora in en rond Tilburg verder in beeld te krijgen. We zijn daartoe 19 keer op pad geweest: de eerste excursie was de afsluiting van een inventarisatie van de **'landgoederen'**. De overige keren werden de **begraafplaatsen** in de gemeente Tilburg bezocht. Tenslotte hebben we ook bijgedragen aan **educatie en communicatie**.

De werkgroep

De werkgroep heeft vier leden. We zijn steeds tweewekelijkse op donderdagen op pad. In 2026 willen we dat aanpassen door elke maand een donderdag in te ruilen voor een zaterdag, zodat er gelegenheid is voor uitbreiding van de werkgroep met geïnteresseerden die zich op donderdagen niet kunnen vrijmaken. Overigens vielen er begin 2025 regelmatig excursies uit vanwege weersomstandigheden. En ook tijdens vakantieperioden hebben we een aantal keren overgeslagen.

Landgoederen

Begin van het jaar is de in 2024 gestarte inventarisatie van de mossoorten in de landgoederen-zone afgerond met een negende excursie. Deze zone van 75 hectare is het gebied tussen het Bels Lijntje, Bredaseweg, Gilzerbaan en De Blaak. Delen van dit gebied horen bij het Stadsbos 013 (Sparrenhof en Prinsenhof), maar er zijn ook particuliere terreinen (ondermeer Heiderust). Het is een afwisselend terrein met diverse biotopen: bebouwd terrein, (gemengde en droge) naald- en loofbossen, singels, weilanden en enkele waterpartijen. De eindstand van de inventarisatie is 84 mossoorten.

Begraafplaatsen

In februari 2025 is gestart met de inventarisatie van de begraafplaatsen in de gemeente Tilburg en Goirle. Begraafplaatsen zijn spannende plekken voor mossen (en overige flora) vanwege 'externe' substraten zoals natuursteen, actief beheer om de bodem onbegroeid te houden, aanwezige bomen, beton, paden, etc. Van de 18 begraafplaatsen die in doelgebied te vinden zijn hebben we 16 afgerond. Enkele begraafplaatsen hebben we tijdens 2 opeenvolgende excursiedagen bezocht vanwege de grootte ervan, bijvoorbeeld de algemene begraafplaats West. De totaalscore bij afsluiten van het kalenderjaar is 100 soorten. Er zaten enkele spectaculaire mossen tussen, waarvan verslag is gedaan in de Oude Ley 2026 (nummer 1). Een nieuwe soort in dat rijtje is het zeldzame Blaasjesmos dat we aantroffen op het St. Lambertus kerkhof in Udenhout, op een plekje waar niet recent geschoffeld was.

Educatie en communicatie

Begin 2025 organiseerde de landelijke Bryologische en Lichenologische Werkgroep (BLWG) een online cursus over mossen met meer dan 400 deelnemers. Aan cursisten uit de regio Tilburg heeft de werkgroep een ondersteunend programma aangeboden. In het Natuurmuseum waren er een aantal praktijkavonden waar meegebrachte mossen met de binoculair konden worden bekeken. Daarnaast zijn er 3 zaterdag-excursies geweest waaraan actief werd deelgenomen.

Bijzonder aan de inventarisatie van de begraafplaatsen was dat we nogal wat aandacht trokken van de overige bezoekers. Regelmatig werden we aangesproken met de vraag wat we aan het uitvoeren waren. Een aardig aantal bezoekers heeft daardoor iets opgestoken van dat 'groene spul' en de waarde ervan. Daarnaast is er ook contact geweest met de beheerders van de begraafplaatsen. Enkele van hen waren erg geïnteresseerd, vanuit het besef dat een hoge biodiversiteit een kernwaarde is van 'hun'

begraafplaats. De voorlopige resultaten – met beheeradviezen - zijn ook gepresenteerd tijdens een lezing aan enkele beheerders en het bestuur van de Stichting Funerair Erfgoed Tilburg.

Afb: Blaasjesmos

20 januari 2026
Albrecht de Vries